

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XXIII. Testimonium S. Hieronymi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

corporis eius mysterium continetur: ab aliquo Berengarij discipulo inserta illi homilia esse videntur. Nam non sunt in omnibus exemplaribus, vt ibidem ad marginem annotatur: & præterea ad rem non faciunt. Nam loquebatur auctor homilia de vasis sacris templi Salomonis, quæ Balthasar transtulit ad prophanum vsu; & propterea regnum, & vitam perdidit. In illis autem vasis, non solum non erat verum corpus Domini, sed nec mysterium eius. Denique constat opus illud multis modis corruptum à variis hæreticis, & varia hinc inde inserta habere. Id quod rectè probat Sixtus Senensis lib. 4. Bibliothecæ sanctæ, pag. 413. tribus argumentis. PRIMO, quia in quibusdam antiquissimis exemplaribus non inveniuntur hi errores. SECUNDO, quia si auferantur, nihil perit de sensu & contextu verborum. TERTIO, quia non solum sunt in hoc libro errores diuersissimorum hæreticorum, vt Montani, Donati, Manichæi, Arii, Pelagij, Berengarij; sed etiam inveniuntur contrariæ sententiæ, & planè Catholicæ, & præsertim aduersus Arianos: id enim argumentum est manifestum, non esse illa omnia eiusdem auctoris. Habemus igitur, nihil solidi ex vero Chrysofomo ab hæreticis adferri potuisse, cum tamen nos tam multa ex indubitatis eius libris attulerimus pro Catholica veritate.

CAPVT XXIII.

Testimonium S. Hieronymi.

HIVVS HIERONYMVS equalis Chrysofomi fuit, licet ei aliquandiu superuixerit: obiit anno Domini CD. XXII. cum obiisset Chrysofomus anno CD. IX. Ex hoc igitur auctore quædam testimonia produci possunt. PRIMVM est in comment. Matt. cap. 26. vbi sic legimus: *Postquam typicum Pascha fuerat impletum, & agni carnes cum Apostolis comederat, assumit panem, qui confortat cor hominis, & ad verum Pascha transgreditur Sacramentum: Et quomodo in præfiguratione eius Melchisedech, summi Dei sacerdos panem, & vinum offerens fecerat: ipse quoque veritatem sui corporis, & sanguinis representaret.*

Hunc locum etiã hæretici pro se adducunt, vt Petrus Martyr libro contra Gardinerum, obiecto 210. propter illam vltimam vocolam, *representaret*; sed locus planè noster est totus. Nam representare apud Hieronymum, exhibere rei ipsa significat,

ficat, vt supra diximus in testimoniis Tertulliani: qua significatione vtitur etiam AMBROSIVS lib. I. de officiis, cap. 36. cum ait: *Intellige prius, qua habetur in ferculis dapes, & mitte manum, vt qua legis, vel accipis à Deo, tu operibus exquaris, & collatam in te gratiam officii repræsentes: vbi pro eodem accipit, exequi, & repræsentrare.*

Sic accepisse Hieronymum, patet PRIMO ex eo, quod opponit typicum Pascha Iudæorum vero Sacramento Pascha Christianorum. Nam si Eucharistia solum repræsentraret corpus Christi in simbolo, & non re ipsa; nulla esset causa cur diceretur verum Sacramentum, & cur opponeretur typicum etiam Pascha Iudæorum repræsentrabat in simbolo corpus Christi. SECUNDO patet ex eo, quod dicit Melchisedech offerendo panem, & vinum præfigurasse, Christum autem instituyendo Eucharistiam repræsentrasse corporis veritatem. Antithesis requirit, vt Christus exhibuerit corporis veritatem, cuius figura in Melchisedechi oblatione præcesserat. Quod ipse idem clarius exponit in commentario Psal. 109. *Quando, inquit, Melchisedech Rex Salem obrulit panem, & vinum, sic & tu offeres corpus, & sanguinem tuum, verum panem, & verum vinum. Iste Melchisedech ista mysteria, qua habemus tradidit nobis. ipse est, qui dixit; Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, &c.* Hic videmus aperte opponi pani, & vino Melchisedechi corpus, & sanguinem Christi, quæ dicuntur verus panis, & verum vinum, non ratione naturæ, sed ratione effectus; quomodo idem Dominus ait *Ego sum Verus Vera.* Nam alioqui etiam panis Melchisedechi fuit verissimus panis, si naturam spectes.

SECUNDVM testimonium est in epist. ad Hedibiam, quæ 2. *Nos, inquit, audiamus, panem, quem fregit Dominus, dedit discipulis, esse corpus Domini Salvatoris.* Et infra: *Nec Moyses dedit nobis panem verum, sed Dominus IESVS ipse conuiuia & conuiuium, ipse comedens, & qui comeditur.*

Hunc etiam locum pro se Petrus Martyr adducit, quia nomen panis in hoc testimonio legit: sed locum esse pro nobis dubium esse non potest, tum quia declarat Hieronymus panem illum non esse panem materiale, sed ipsum Dominum corpus; tum quia non verè diceret, Moysen non dedisse panem verum, id est, Christi corpus, si Eucharistia non esset corpus Christi, nisi significatiuè.

TERTIVM testimonium est in comment. i. cap. ad Ephes. *Dupliciter, inquit, caro Christi, & sanguis intelligitur, & spiritalis illa, atque diuina, de qua ipse dixit: Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus: Vel caro, & sanguis, qua crucifixa est, & qui militis effusus est lancea. Iuxta hanc diuisionem & in sanctis eius diuersitas sanguinis, & carnis accipitur: Si alia sit caro, qua visura est salutare Dei, alia caro, & sanguis, qua regnum Dei non queant possidere.* Hæc ille. Vbi distinguit carnem, quæ est in Eucharistia, ab illa, quæ fuit crucifixa, solum quoad accidentia, nimirum quod in cruce fuit caro passibilis; in Eucharistia sit impassibilis, & spiritali ac diuino quodam modo se habens: quemadmodum distinguitur caro nostra mortalis, ab ipsa nostra carne immortali, qualis erit post resurrectionem. Nec potest responderi, carnem spiritalem, quæ est in Eucharistia, solum esse in signo, & non re ipsa: nã si ita acciperet, destrueret id, quod astruere volebat, veram carnem resurrectionem, contra Origenistas. Deinde caro Christi, vt in Eucharistia significatur, non potest distingui ab ea, quæ fuit in cruce, nec vocari diuina; Eucharistia enim Sacramentum est, siue symbolum passionis Christi: non ergo Hieronymus distingueret vnã ab alia, si de symbolo tantum loqueretur. Neque etiam respondere possunt aduersarij, Hieronymum nõ loqui de Eucharistia, sed de spiritali manducatione carnis Domini, de qua intelligunt ipsi verba Domini ab Hieronymo citata. Hoc, inquam, respondere non possunt: nam verba Domini secundum aduersarios intelliguntur de carne Domini, vt fuit in cruce, quæ perfidem manducatur spiritaliter, cui manducationi adiunxit postea Dominus, vt ipsi dicunt, symbola externa. At Hieronymus distinguit carnem Domini, quæ verè est cibus, & quam manducamus, à carne crucifixa; ergo non loquitur de manducatione perfidem, sed de vera, & reali, vt diximus.

QUARTVM testimonium est in commen. cap. i. ad Titum, vbi cum dixisset, oportere ab officio coniugali eos abstinere, qui corpus Domini suscipere volunt, & attulisset exemplum Achimelech, qui noluit Dauidi panes propositionis dare manducandos, nisi prius audiisset, eum ab vxore se aliquandiu continuisse, subiungit: *Tantum interest inter panes propositionis, & corpus Christi, quantum inter imaginem, & veritatem; inter exemplaria verorũ, & ea ipsa, qua per exemplaria præsigu-*

præfigurabantur. Hic sanè locus apertissimus est. Nam si in Eucharistia est ipsa veritas, quæ per panes propositionis figurabatur; certè non est in Eucharistia panis materialis significans corpus Christi, sed ipsum verū corpus: id enim omnium consensu est veritas per illos panes adumbrata. Quod autem Petrus Martyr dicit, Eucharistiam vocari ipsam veritatem, quia est symbolum clarius, quàm fuerint panes propositionis; supra refutatum est, cum ageremus de figuris.

Porro ex Hieronymo quædam loca adducit Petrus Martyr in lib. contra Gardinerum, obiecto 207. 208. & 209. in quibus videtur Hieronymus dicere, nō manducari corpus Christi ab impiis. SED nihil ea loca concludunt: nam loquitur de manducatione vtili, & fructuosa, id est, quæ reuera spiritaliter nutriat, ac reficiat. Loca, quæ ipsi citant, sunt in commentariis in cap. 66. Isaia, in cap. 22. Hieremia, & in cap. 8. Osee, quibus locis opponi debet commentarius in 1. cap. Malachie, ubi disertis verbis Hieronymus dicit, ab impiis pollui mentes Domini, dum immundi ipsi mundissimum sanguinem bibunt.

CAPVT XXIV.

Testimonium S. Augustini.

SANCTVS AVGVSTINVS proximè S. Hieronymum sequitur, quippe qui eius amicissimus fuit, & annos circiter decem illi superuixit: obiit enim teste Prospero in Chronico Augustinus anno Domini CD. XXXIII. cum obiisset Hieronymus, eodem Prospero auctore, anno CD. XXII. Hunc autem Patrem Calvinus totum suum esse mentitur lib. 4. Instir. cap. 17. §. 28. Eundem Petrus Martyr, & ceteri Calvinistæ præter ceteros omnes citant, ac suum esse iactant: vt etiam olim Berengarius testatur Guitmundo lib. 2. solum Augustinum non respuebat. Proferuntur igitur ad hanc eorum iactantiam comprimendam, testimonia ex omnibus omninò tomis operum Augustini.

Ac primum ex PRIMO tomo testimonium habemus in lib. 9. confels. cap. 13. *Tantum modo, inquit, memoriam sui ad altare retinere desiderauit, unde sciret dispensari. Sic enim legitur etiam, qua deletum est chyrographum, quod erat contra armenios nobis. Et infra: Ad cuius precij nostri Sacramentum legitur.*